

INTERVIEW

'Wij zien veel meer enthousiasme en betrokkenheid'

TEKST Tijmen Lucie

FOTOGRAFIE Yannick Planteijdt en leerlingen groep 8 De Dukendonck

Als een van de eerste scholen in Nederland koos De Dukendonck in Nijmegen voor Wetenswaardig. Begeleid door Micha Miedema van de Radboud Universiteit, besloten zij de sprong in het diepe te wagen. En daar hebben ze geen spijt van gekregen, aldus directeur Ilse Potjewijd en groepsleerkracht Freek van Run. 'We hadden niet durven hopen dat we nu staan waar we staan. Dat is echt boven alle verwachtingen.'

De Dukendonck ligt in het stadsdeel Dukenburg, in het zuidwesten van Nijmegen. Ilse Potjewijd: 'Wij zijn een echte wijksschool, het merendeel van de kinderen uit de wijk Tolhuis komt hiernaartoe. Die kinderen hebben allemaal verschillende achtergronden. We merken wel dat de schoolweging steeds zwaarder wordt, dus dat we meer kinderen met bijvoorbeeld een taalachterstand krijgen.'

Freek van Run vult aan: 'We zijn inderdaad een echte wijksschool. Een aantal jaar geleden is er een onderzoek gedaan naar onze wijk en toen werden wij als lichtpuntje bestempeld. Daar zijn we trots op en dat willen we graag blijven. Daarnaast willen we natuurlijk ook goed en gedegen onderwijs geven en een veilige plaats zijn voor onze leerlingen. Dat is ook waar de naam van onze school naar verwijst: een donk is een hoger gelegen plek in het landschap, een veilige plaats dus.'

Ruim 2,5 jaar geleden kwam Erik Meester bij Freek van Run en Charis Tsafaridis om Wetenswaardig op De Dukendonck te introduceren. Van Run: 'We hadden al verschillende methodes geprobeerd om het lees- en kennisniveau van onze kinderen op te krikken, maar zonder veel succes. Erik had een goed verhaal en we besloten met hem in zee te gaan. We zijn onder begeleiding van Micha Miedema een pilot gaan draaien in de groepen 7-8 en zijn voor de groepen 3-6 eigen thema's gaan ontwikkelen in de stijl van Wetenswaardig.'

Potjewijd: 'Dat was voor ons wel een voorwaarde, dat ook de groepen 3-6 werden geschoold in de methode en in de leerkrachtvaardigheden. Zodat ook zij kwalitatief betere lessen konden geven.' Van Run: 'We hadden niet durven hopen dat het zo goed zou uitpakken en dat we nu staan waar we staan. Dat is echt boven alle verwachtingen.'

Zowel in zachte als in harde data zien ze bij De Dukendonck een duidelijke ontwikkeling. Van Run: 'De betrokkenheid en het enthousiasme van leerlingen is enorm toegenomen, net als hun kennisopbouw en definitiebegrip. Daarnaast

zijn de toetsresultaten van dit en vorig jaar significant beter dan in de jaren daarvoor.'

EDI-proof

Wat Wetenswaardig onderscheidt van veel andere lesmethodes is het belang van kennis. Van Run: 'Kennis is de basis van alles, waarbij ook definitieontwikkeling en woordenschatuitbreiding belangrijk zijn.'

Potjewijd: 'De lesmethodes die we eerder gebruikten waren meer gebaseerd op vaardigheden, terwijl bij Wetenswaardig kennis voorop staat.' Die kennis wordt ook meer in samenhang aangeboden.

Van Run: 'Alle lessen zijn op EDI (Expliciete Directe Instructie) gebaseerd. Dus al die EDI-aspecten, zoals herhaling, controle van begrip, verschillende soorten verwerkingsvragen, één lesdoel, komen in Wetenswaardig terug. Alle lessen zijn op dezelfde manier opgebouwd, dus je kunt altijd iets terugkijken. Dat zag je in vorige methodes niet.'

'De toetsresultaten zijn significant beter'

Het doel van Wetenswaardig is dat alle kinderen kunnen meekomen. Van Run: 'Het niveau is zo hoog dat de leerlingen wel even moesten schakelen, maar uiteindelijk haken ze allemaal aan. Dat zit hem in de kracht van de herhaling. Potjewijd: 'Door de verschillende soorten verwerkingsvragen kun je als leerkracht wel differentiëren. Als een leerling al veel over een onderwerp weet, kun je bijvoorbeeld een moeilijkere denkvraag stellen.'

Lezen, lezen, lezen

Maar al te veel differentiëren doen ze op De Dukendonck niet. Potjewijd: 'Juist voor onze kinderen is het belangrijk dat ze zoveel mogelijk kennis krijgen aangereikt, omdat het niet vanzelfsprekend is dat ze dat van huis uit meekrijgen.' Mede daarom investeren ze op

De Dukendonck veel tijd in lezen. Van Run: 'Wij laten onze leerlingen vanaf halverwege groep 3 tot en met groep 8 wel twintig tot vijfentwintig minuten per dag vrij lezen. Daarbij heeft de leerkracht altijd een sturende of begeleidende rol, afhankelijk van het soort boeken dat we lezen.'

'Juist voor onze kinderen is het belangrijk dat ze zoveel mogelijk kennis krijgen aangereikt'

Soms lezen we ook klassikaal een boek dat aansluit bij het thema van Wetenswaardig. Zo hebben we in groep 7-8 bij het thema 'Burgers en stoommachines' *Zwarte sneeuw* van Simone van der Vlugt gelezen over het zware werk in de Limburgse mijnen. Dan krijg je heel mooi die koppeling van de kennis uit Wetenswaardig met een verhalende tekst over de mijnen en de industriële revolutie.'

Veel interactie

Dan de ervaringen met Wetenswaardig. Want hoe is het voor de leerkrachten om met deze nieuwe methode te werken? Potjewijd: 'Aan het begin was het best pittig, want alles

was nieuw. Wat staat waar, hoe stel je al die verschillende vragen en waar is tijd om uit te wijden en waar niet? Leerkrachten hebben het daar ook veel met elkaar over, van: hoe pak jij dat aan?'

Van Run: 'Wij ervaren veel meer betekenisvolle en authentieke teksten, en veel meer tekstbegrip bij de leerlingen. Tegelijkertijd is het heel intensief, voor de kinderen maar ook voor de leerkracht. Je worstelt voortdurend met tijd, dat is een uitdaging. Maar daar zijn we groeiende in.' Potjewijd: 'Je moet gewoon een uur lang aan staan. Bij rekenen kun je na een half uur even rondlopen als de leerlingen aan het verwerken zijn, maar bij Wetenswaardig niet. De methode neigt naar leerkrachtgestuurd lesgeven, ook al zit er veel interactie in, waardoor je als leerkracht flink aan de bak moet. Dat was aan het begin wel even wennen.'

Van Run: 'Bij Wetenswaardig heb je steeds interactie tussen de leerlingen onderling, maar ook tussen leerkracht en leerling. Daardoor heb je steeds controle en kun je direct feedback geven aan een leerling. Dat ervaren wij als zeer prettig.'

Zelfvertrouwen

En hoe zit dat bij de leerlingen? Hoe

ervaren zij Wetenswaardig? Van Run: 'We zien veel enthousiasme en betrokkenheid.' Potjewijd: 'Kinderen vinden het leuk om mee te schrijven of een tekening van het bord na te maken. Of om antwoorden met hun schoudermaatje uit te wisselen. Die betrokkenheid zie je op allerlei vlakken.'

'Onze leerlingen hebben meer zelfvertrouwen'

Van Run: 'Ze merken zelf dat ze meer leren. We krijgen ook nauwelijks weerstand als we Wetenswaardig gaan doen. Eerder het tegenovergestelde. Dat leerlingen zeggen: "Gaan we bij het volgende thema weer een boek lezen, want dat vinden we leuk." Als je iets goed kan, ga je het leuker vinden, en als je iets beter kan, ga je het nog leuker vinden.' Potjewijd vult aan: 'En je krijgt meer zelfvertrouwen.'

Doe het samen en maak keuzes

Wat zouden zij tot slot andere scholen aanraden die overwegen om voor Wetenswaardig te kiezen? 'Gewoon doen!', zegt Van Run resoluut. Potjewijd: 'Wat wel belangrijk is om mee te nemen, is dat de methode niet zomaar is geïmplementeerd. Het kost tijd en misschien heb je ook wel wat ondersteuning nodig. En doe het met elkaar. Heb het er met elkaar over, ga bij elkaar kijken en bereid samen lessen voor.' Van Run: 'Wij doen in de groepen 5-6 en 7-8 in drie klassen tegelijk hetzelfde thema. Dan heb je veel overleg over wat wel en niet werkt. Dat is ontzettend waardevol. En maak keuzes. Wij hebben als school gezegd: als we kiezen voor Wetenswaardig, dan gaan we bepaalde dingen niet meer doen. Dat kan ook, want Wetenswaardig dekt al heel veel kerndoelen.'

